

vitez Močnik vsako leto pošiljal vdovskemu društvu po 10 gl.

Statuten des Pensions-Vereines für Witwen und Waisen der Volksschullehrer in Krain, Laibach 1860 pa govore zastran vstopnine das Eintrittsgeld beträgt für unverehelichte Lehrer und Unterlehrer ohne Unterschied des Alters 10 fl., § 7. für verhehelichte bis zum 40 Lebensjahre 20 fl., nach 40 Jahren aber 24 fl. Nach § 8. zahlten die unverehelichten Lehrer 3, die verhehelichten aber nach Massgabe ihrer Fassion zu 4, 5 und 6 fl. To vse je razvidno iz aktov iz leta 1860., katere shranjuje sedaj blagajnik Močnik in ki tudi tajniku Cepudru niso neznani. Leta 1869. je nehale škofijsko nadzorništvo; v. č. g. Zavašnik je izročil vodstvo in premoženje vdovskega društva kanoniku Legatu, tačas ravnatelju na učiteljski. Leta 1870. je ostavil Ljubljano kanonik Legat, ki je postal šolski nadzornik v Rudolfovem. Pred odhodom iz Ljubljane je sklical občni zbor, pri katerem je bil navzoč tudi prošt dr. Anton Jarc, tačas deželni nadzornik za ljudske šole na Kranjskem. Pri tem zboru so bila najprej prenamerjena društvena pravila. Vstopnina morala je biti odslej po letih starosti; oženjeni plačajo torej toliko goldinarjev, kolikor let so stari, neoženjeni pa toliko polgoldinarjev. Letnine pa plačajo oženjeni po 6, a neoženjeni po 4 gl. Učitelji so izvolili takrat deželnega šolskega nadzornika dr. Anton Jarca predsednikom, ki je dosihmal vsikdar navzoč bil pri občnih zbora in društvo vodil. (Konec prih.)

Iz Ljubljane. Vdovsko društvo. Iz zapisnika seje vdovskega učiteljskega društva se nam naznanja, da so bili pri odborovi seji dne 4. vinotoka navzoči: dr. Anton Jarc, predsednik; Matej Močnik, blagajnik; Jožef Cepuder, tajnik; Ivan Borštnik, Feliks Stegnar in revizorja društvenih računov Armie Leopold in Kokalj Francisek.

Dnevni red:

1. Poročilo o pregledovanji društvenih računov. Pri občnem zboru izvoljena pregledovalca Armie Leopold in Kokalj Francisek in potem tajnik in blagajnik so pregledali društveno blagajno, katero hrani predsednik prošt dr. Anton Jarc.

V njej je vinkuliranih obligacij za 35.550 gl., med temi je tudi en vinkuliran 1860 loz, serija 12.987, št. 4; potem je še en vinkuliran 1860 loz, serija 3795, št. 1.

7 komadov je nevinkuliranih obligacij s svečana in vel. srpana kuponi nom. vrednosti 2400 gl.; 10 komadov je z vel. travna in listopada kuponi nom. vrednosti 7300 gl., tedaj skupaj 45.750 gl.

Drugo premoženje je v hranilničnih bukvicah, v dolžnih pisnih in v gotovini, kar je razvidno iz računa o dohodkih in stroških z dne 31. vel. srpana 1893, katerega so društveniki v roke dobili in ki se nahaja tudi v prilogi k „Učiteljskem Tovarišu“ z dne 1. kimovca t. l. To poročilo se je vzelo na znanje in hvala izrekla predsedniku za skrb in pridnost ter modro gospodarstvo z društvenim premoženjem.

2. Razgovor o sklepu občnega zbora zastran prodaje eventuelno konventiranja obligacij v kronino veljavo.

Iz zgoraj podanega zapiska obligacij je razvidno, da je večidel obligacij že vinkuliranih na ime društva z ozirom na varnost društvenega premoženja, nevinkuliranih je samo za 9700 gl., ki se morajo prodati.

Vse te obligacije neso po 4%

Pet odstotnih z vinotoka in sušca kuponi društvo ni imelo, se torej tudi konventirati niso mogle.

Ako se obligacije prodajo, more se zopet denar naložiti v hranilnici po 4% in pri tem bi društvo zgubilo obresti vsaj za pol meseca.

Pri konventiranji v kronino veljavo, za kar pa nobene potrebe ni, bi društvo le zgubilo.

Druge javne papirje kupovati oziroma v podjetja pa ne gre spuščati se zaradi varnosti, dasiravno bi morda za en hip nekaj več neslo. Po teh razjasnilih g. predsednika se vsa stvar odloži in se preide poleg nje na dnevni red.

3. V društvo se sprejmeta gg. Črnagoj Fran, 28 let star, oženjeni učitelj v Šmartinu pod Šmarno Goro in Petrič Matija 48 let star, oženjeni učitelj v Strugah. Oba sta zdravniški spričali priložila in ni bilo postavnega uzroka zoper njih sprejetje.

4. Razgovor je bil tudi o nekaterih dolžnikih, ki ne spolnujejo natanko storjene pogodbe in so še na obrestih nekaj dolžni.

Sklenilo se je na novič opomniti jih na njih dolžnosti in eventuelno z njimi sklepati nove pogoje.

Ljubljana, dne 4. oktobra 1893.

Vestnik.

God presvetlega cesarja se je po vseh šolah slovesno praznoval s sv. mašo.

Iz seje c. kr. deželnega šolskega sveta. Zapisnikar poroča, kaj se je od zadnje seje sem že rešilo. Potem se imenujejo: g. Kristijan Engelmann, nadučitelj v Starem Trgu pri Poljanah, nadučitelj v Dragatuši; g. Ivan Barle, nadučitelj v Podzemlju, nadučitelj na razširjeni dvorazrednici v Šmihelu pri Novem Mestu, na kateri na drugem učnem mestu ostane g. Francisek Kalan; g. Fortunat Lužar,

stalni učitelj v Št. Lambertu, učiteljem-voditeljem na jednorazrednici na Dobravi pri Kropi; g. Ivan Perko, stalni učitelj v Dohu, učiteljem-voditeljem v Hotiči; gđc. Roza Lenassi, pomožna učiteljica v Radovljici, za stalno učiteljico na tretjem mestu na trirazrednici v Knežaku; gđc. Ana Moos, stalna podučiteljica v Zaleci, za stalno učiteljico na četrtem mestu v Črnomlju. — Otrokom iz Rovt, ki so vsolani na Jesenice, dovoli se poldnevni pouk na Jesenicah, Profesorju Joštu Mätzlerju v Kočevji se pripozna III.

pelletnica. Gg. gimnazijalna učiteljka Luka Pintar in Matej Suhac v Novem Mestu se potrdita v službi in dobita naslov profesor. Prošnja učiteljice, ki je prostovoljno izstopila iz učiteljskega stanu, za pripoznanje odpravnine se odkloni.

Osozne vesti. Gdč. Irma Furlan, učiteljica v Postojni, odpovedala se je službi. Njeno mesto je začasno dobila izprašana kandidatinja gdč. Ivana Piller in drugo mesto učiteljice gdč. Roza Hribal. Izprašan učiteljski kandidat g. Adolf Sadar je dobil začasno službo v Budanjah, g. Anton Jakše pa v Poddragi.

Na c. kr. učiteljskih ljubljanskih je bilo v l. leto sprejelih 34 kandidatov in 49 kandidatinj.

Preskušnja učne usposobljenosti pri ljubljanski izpraševalni komisiji se prične dne 6. listopada. Prošnje za priпуск k preskušnji je na okrajne šolske svete tako vlagati, da bodo do dne 25. vinotoka že pri direkciji izpraševalne komisije.

Kranjska hranilnica je dovolila 450 gld. v podporo tistim učiteljem s Kranjskega, ki se bodo udeležili 5 mesečnega risarskega tečaja na c. kr. obrtni šoli v Gradcu.

Šolske razmere v Avstriji. Na podstavi zadnjega ljudskega štetja je v avstrijsko-ogerski monarhiji 9.605.337 analfabetov, 1.031.624 ljudi zna pa samo čitati. Ako odštejemo od števila analfabetov 6.029.215 otrok, ki se niso 6 let stari, se je torej število analfabetov od leta 1880. zmanjšalo za 6,21%. Najbolj ugodno je razmerje glede omike v Predarlskem, ki ima samo 4% analfabetov; najbolj neugodne razmere so pa v Galiciji, v koji je celo 23% analfabetov. V Avstriji je bilo leta 1889/90. 17.477 šol, mej temi 8.439 jednorazrednic in 451 meščanskih šol. Vseh učiteljev skupaj je bilo 46.338, mej temi 15.094 učiteljice, 13.531 nadomestnih veroučiteljev, 7.214 pomožnih, odnosno stranskih učiteljev, 1547 učiteljev in 705 učiteljic brez spričevala, 936 mest je bilo praznih in na 5000 šolah je bil vpeljan poldnevni pouk. 3055 šolskih poslopij je bilo v slabem stanju in 2257 poslopij pa ni zadostovalo higijeničnimu predpisom. — Šola je obiskovalo blizo 3 milijone otrok in 437.000 jih je pa bilo brez pouka. Na jednega učitelja prišlo je na Gorenjem Avstrijskem 92, v Galiciji 101 in na Kranjskem 123 učencev. V 12% šol so otroci

ločeni po spolu. Za vzgojevalne namene se je izdalo na jednega človeka in sicer: na Francoskem 3-16 mark, na Angleškem 3-08 m, na Nemškem 2-2 m, v Avstriji 1-74 m., v Rusiji 1-08 m, na Laškem 0-88 m. in na Španskem pa 0-64 m. — Na 1000 vojakov-novincev pride na Švedskem 4, v Švici 5, na Nemškem 12, v Holandiji 18, na Francoskem 126, na Angleškem 127, v Belgiji 154, v Avstriji 388, v Italiji 480, na Španskem 700 in na Ruskem pa 783 analfabetov.

Aleksej Apuhtin. V Peterburgu je umrl v 52. letu svoje dobe po dolgi bolezni jeden izmed najbolj nadarjenih zastopnikov moderne ruske poezije Aleksej Nikolajevič Apuhtin. Njegove pod naslovom „Selske pripovedke“ okoli l. 1860. prijavljene pesmi je posebno hvalil pisatelj I. S. Turgenjev. L. 1886. pa je izšla zbirka raznih njegovih poznejših del, katere je priobčeval v raznih časopisih.

Učene natakarije. Znano je, da ameriški dijaki v poletnem času v počitnicah služijo za natakarije, da si prislužijo novce za študije. Pri razstavi v Chicagu je zdaj veliko mladih natakarij, ki so se učile na vseučiliščih, kamor se bodo zopet vrnile po končani razstavi.

Observatorij na Montblancu je do malega dovel in je le še notranjo opravo oskrbeti. Slavni astronom Jansen poroča, da se nadeja še to jesen pričeti s svojimi opazovanji na Montblanskem observatoriju, ki se je dovršil hvala izredno ugodnemu vremenu minulega meseca in vztrajnosti delavcev, izmed katerih so nekateri več nego 20 dni neprenehoma ostali na vrhuncu gore.

Zahvala. Slavno društvo „Narodna šola“ v Ljubljani je blagoizvolilo za obresti ustanovnine 2 razredov obilo šolskega blaga poslati naši štirirazrednici za kar se podpisani v imeni otrok in v svojem prav toplo zahvaljuje ter se še za prihodnje priporoča.

Št. Jernej, dne 4. vinotoka 1893.

Jan Saje, nadučitelj.

Zahvala. Slavno društvo „Narodna šola“ je blagoizvolilo za znesek 5 gld. poslati mnogo šolskega blaga ljudski šoli v Svibnem, za kar se podpisani šolski svet najtopleje zahvaljuje.

Krajni šolski svet Svibno, dne 4. vinotoka 1893.

Uradni razpisi učiteljskih služeb.

Št. 689

o. š. sv. Na dvorazrednici v Podzemlju je razpisana služba nadučitelja z letno plačo 500 gld., doklado 50 gld. in prostim stanovanjem v stalno oziroma začasno umeščenje.

Prošnje je vlagati do dne 20. vinotoka t. l. pri c. kr. okrajnem šolskem svetu v Črnomlju.

C. kr. okrajni šolski svet v Črnomlju,
dne 28. kinovca 1893.

Št. 903

o. š. sv. Na štirirazredni ljudski šoli v Šmartnem pri Litiji je stalno ali začasno popolniti četrto učno mesto z dohodki IV. plačilnega razreda.

Pravilno opremljene prošnje naj se predpisanim pōtem semkaj vlagajo do dne 20. vinotoka 1893.

C. kr. okrajni šolski svet v Litiji,
dne 7. vinotoka 1893.

 Spominjajte se „učiteljskega doma“ pri raznih prilikah in zborovanjih! 

„Učiteljski Tovariš“ izhaja na celi poli velike osmerke 1. in 16. dan vsakega meseca; ako je pa na ta dan nedelja ali praznik, izide dan poprej ali pa dan pozneje. — Lst stoji za vse leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 50 kr. Udje „Slovenskega učiteljskega društva“ prejema list za 2 gld. na leto, za 1 gld. na pol leta.

Spisi naj se blagoizvolijo pošiljati uredništvu v Ljubljano, Komenskega ulice št. 9; naročnino pa prejema gospod Fr. Kokalj v Ljubljani na Bregu št. 16.

Vse pošiljatve naj se pošiljajo franko.

Lastnik: Slovensko učiteljsko društvo v Ljubljani. — Tisek R. Milčeve tiskarne v Ljubljani.